సముద్రస్నానం

మునిమాణిక్యం నరసింహారావు, బి.ఏ., ఎల్. టి.,

"చూడండీ."

"........"

"నిమ్మళ్ళే......"

"ఊఁ—ఎందుకూ, రేపు నాకు బడిలేదు...లేపకు... నిద్రపోని."

"మాట;—ఇల్లా చూడండి...రేపు మీరు కార్తిక సోమవారం ఉంటారా?"

"సోమవారం ఉండటమా! ఎక్కడ?"

ఎక్కడేమిటి—ఇంకా మీకు మెలుకువ రాలేదూ! కార్తిక సోమవారం ఉపవాసం ఉంటారా?"

"ఉండను."

"పోనీయండి, నేను సముద్రస్నానానికి వెళ్ళి వస్తాను. ......కాస్త పిల్లలను చూస్తుండండి. ఇక్కడున్నట్లుగా వస్తాను."

"వద్దు..."

"అల్లాగంటే ఎల్లాగండీ...మహా పర్వదినం...ఇట్టే వస్తానుగా! తెల్లవారేటప్పటికి వస్తాను. పెద్దపిల్లను తీసుకొనే పోతాను. చిన్నవాళ్ళను కాస్త చూస్తుండండి."

తరువాత నిద్రమత్తులో ఏమన్నానో జ్ఞాపకంలేదు. ఆమె బండెక్కి వెళ్ళటం నేను తలుపు వేసుకొని మళ్ళీ వచ్చి పడుకోటం నాకు జ్ఞాపకమే.

కాంతం ఇల్లు దాటిన పావుగంటకల్లా పసిది లేచి తల్లి పక్కలో లేకపోవటం మూలాన కెవ్వున కేకేసి "అమ్మా" అని పిలిచింది. నేను లేవక తప్పింది కాదు. ముక్కుతుంటూ, మూల్గుకుంటూ వెళ్ళి "అమ్మా లేచావు తల్లీ, పడుకో" అన్నాను. నా మాటలు దానికి అర్థం అయితే గదా! అది అట్లాగే మేకలాగ కూర్చున్నది పడి సుంచంమీద "అమ్మ," "అమ్మ" అంటూ.

కాసేపు నాలుగువైపులా చూచి, అమ్మ లేకపోవటం మూలాన మెల్లగా లేచి మేడ దిగటానికి పోతున్నది.

మెట్లు పసిది దిగలేదు. అందుకని దాని ఉద్దేశాన్ని గ్రహించి ఎత్తుకొని మేడక్రిందికి దింపాను. అది సుంగు వంట ఇంట్లోకి వెళ్ళింది "అమ్మా" అని ఏడుస్తూ. అక్కడ ఎవ్వరూ కనపడలేదు. తరువాత దొడ్డి తలుపు దగ్గర నుంచుని ఏడ్చింది. తలుపు తీశాను. దొడ్లోకి వెళ్ళింది. ఆ మసక మసక చీకట్లోనే, దొడ్డంతా వెతికింది. ఎక్కడా అమ్మ కనపడలేదు.

ఇక అమ్మ ఇంట్లో లేదన్న విషయాన్ని గ్రహించి అది నన్నే నమ్ముకొని నేను చెప్పినట్లు వింటుందని నా నమ్మకం. అందుకని దాన్ని ఎత్తుకొని మళ్ళీ మేడపైకి వచ్చాను. అది ఏడ్పు ఏమాత్రం ఆపలేదు. పెద్దగా ఏడ్వటం సాగించింది.

అమ్మ ఇంట్లో లేదని పూర్తిగా గ్రహించి కూడా అది అట్లా పెంకెతనంగా ఏడ్వటం నాకు ఏమీ సమంజసంగా కనపడలేదు. తరువాత స్పష్టంగా చెప్పి చూద్దాము నాతప్పు లేకుండానని,

"తల్లీ ఇదిగో చూడు...మీ అమ్మ ఇట్లా సముద్రానికి పోయింది. ఒక గంటలో వస్తుంది. అందాకా నేను ఎత్తుకుంటాను. నీవు ఊరుకో- ఏడిస్తే లాభంలేదు" అని స్పష్టంగా చెప్పాను.

దాని కాసంగతి బోధపడలేదనా? కాదు. చక్కగా బోధపడ్డది. "అమ్మ—ఓ పోయి" అన్నది.

"ఆ......అదీ సంగతి, నీవు ఏడ్వవద్దు. కావలిస్తే బిస్కట్లు పెడతాను"—అన్నాను.

మరి ఇక ఊరుకోవలసిందేనా, న్యాయంగా? ఊరుకోదే? ఒకటే ఏడ్వటం.

పైగా ఎత్తుకున్నా నిలవకపోవటం, ఎగిరిపడటం, బుజంమీద పడుకోబెట్టుకొని చిచ్చి గొట్టినా జారి పోవటానికి ప్రయత్నంచేయటం, ఇదీ దాని ప్రవర్తన.

చెయ్యి గట్టిగా అదింపెట్టి బుజంమీద పడుకోబెట్టా. కాని, అది చెయ్యి తీసేసి కవ్వున కేకేసి తాచు పాములాగ చివ్వున లేచి "అమ్మా" అంటూ ఏడుస్తుంది.

"ఎట్లాగా నీతో, న్యాయంలేకుండా ప్రవర్తిస్తావు? అమ్మాయీ, కోపం వస్తోంది! కొడతాను" అని చెయ్యి ఎత్తి చూపి భయపెట్టాను. ఇంకా ఎక్కువైంది ఏడ్పు.

"పిల్లలైతే మట్టుకు గ్రహింపు ఉండొద్దూ" అనుకొని విసుక్కొని, ఏడిస్తే ఏడ్చనీ—నా తప్పులేదు అనుకొని అట్లాగే దాన్ని బుజంమీద పడుకోబెట్టుకున్నాను.

ఇంతలో "అమ్మా" అంటూ లేచాడు చిన్నవాడు. వీడు దానికంటె పెద్దవాడు. నాలుగో ఏడు. మాటలు అర్థం అవుతాయి.

"నాయనా పడుకో" అన్నాను.

"అమ్మేదీ" అన్నాడు.

"అమ్మ సముద్రస్నానానికి వెళ్లింది. ఇంకాసేపట్లో వస్తుంది. పడుకో నాన్నా, ఇంకా తెల్లవారలేదు. నిద్ర పో."

"నేను పడుకోను, నిద్ర రాదు."

"పోనీ....ఆడుకో...అ...దిగో ఆ పుస్తకంలో బొమ్మలు చూసుకో."

"వద్దు."

"పోనీ గంతు లెయ్యి."

"ఊహుఁ."

"మరి ఏం జేస్తావు?"

"అమ్మ పోతా."

"ఓరి వెధవా—అమ్మ సముద్రానికి వెళ్ళింది. సముద్రం ఇక్కడికి నాలుగు మైళ్లుంది. నీవు నడవలేవు. నీకేమైనా మతి పోయిందా? అమ్మ ఇంకాసేపటికల్లా వస్తుంది ఉండు" అన్నాను.

"రాను..." అన్నాడు నిస్సందేహంగా.

అన్నవాడు ఊరుకోక మేడమెట్లు దిగి సముద్రానికి పోతానంటూ ప్రయాణం గట్టాడు. ఈచీకట్లో ఏమిటి? సముద్రానికి నాలుగేండ్ల వెధవ వెళ్లటం ఏమిటి? వీళ్లకు తెలివి ఎందుకుండదో అనిపించింది.

గబగబ మెట్లు దిగి పోతున్నాడు వెధవ? ఏమిటి వీడి సాహసం!

"ఒరేయ్" అంటూ వాణ్ణి దగ్గరికి తీసుకున్నాను. చిన్నదాని కంటే చెప్పినా అర్థం కాలేదు. వీడికన్నా చెప్పితే వింటాడని,

"నాయనా, ఒరే.....ఏడ్వకూ...ఎందుకూ...... ఏడుపు?"

"అమ్మ....."

"సరే...అమ్మకోసం ఏడుస్తున్నావు...అమ్మ సముద్రస్నానానికి వెళ్ళింది; వస్తుంది. ఏడ్వటం ఎందుకూ?" అన్నాను సహేతుకంగా నచ్చచెప్పాలన్న ఆశతో.

వాడు మళ్ళ "అమ్మ" అన్నాడు.

"వస్తుంది కాసేపట్లో" అన్నాను.

"రాదు....." అన్నాడు బిక్క మొఖంతో.

"వస్తుందిరా నాయినా, తెల్లవారేటప్పటికి వస్తుంది."

రాదు.....అని ఒకటే ఏడ్వటం అమ్మ వస్తుంది అని ఎంత నచ్చ చెప్పినా వినడు. అమ్మ రాదు అని వాడికి గట్టి నమ్మకంతో అంటాడు.

"వస్తుందిరా నాయినా, ఈ పోవటం పోవటం ఇక రాకుండా పోతుందనిరా నీ ఉద్దేశం."

"అట్లా ఎప్పటికీ పోదు. పిల్లలనూ, నన్ను వదిలిపెట్టి లేచిపోయే మనిషి కానేకాదు మీ అమ్మ. నాకు బాగా తెలుసు. ఆమాట అనుకోటమే తప్పు. నామాట నమ్మురా. తప్పక వస్తుంది," అని ఎన్నివిధాల నమ్మకం చెప్పినా వాడికి వీసమంతయినా నమ్మకం కలగదు.

"అబ్బబ్బ...చంపుతున్నావురా నాయినా; తప్పక వస్తుందిరా మీ అమ్మ" అని పెద్దగా అరిచాను కోపంతో. ఊహు... ఏమాత్రం నమ్మకంలేదు వాడి వదు...అమ్మ రాదు—అని వాడు మళ్ళీ అనడం ఏడ్వటం.

మహాప్రభూ——ఎట్లా వీడ్ని నమ్మించడం! వాళ్ళమ్మ ఇక రాదనే వాడి గట్టి నమ్మకం!

పోనీ ఏదో అలాగే ఏడుస్తూ ఉన్నా ఒక సుగుణమే. కాళ్ళొచ్చిన వెధవ, వీలైతే మేడదిగి సముద్రానికి పోతానంటూ బయలుదేరుతున్నాడు మాటిమాటికి! చిన్నది ఎత్తుకున్నా ఏడ్వటం మానలేదు. అందుకని దాన్ని దింపేసి, వీడిదగ్గర చేరి ఎట్లాగయినా సమదాయిద్దామని కూర్చున్నాను.

చిన్నది నా పడకగదిలోకి వెళ్ళింది. అక్కడ చూసింది. ఇంకో గదిలోకి వెళ్ళింది. అక్కడ చూసింది. అమ్మకోసమూ ఈ వెతకడం! వాళ్ళమ్మను నేను దాచేశానని కాబోలు దీని నమ్మకం.

చిన్న గదిలో సుశీ పడుకొని ఉన్నది వాళ్ళమ్మచీర కప్పుకొని. చిన్నది ఆ చీర గుర్తుపట్టి అదే అమ్మ అనుకొని వెళ్ళి అమాంతం దానిమీద పడ్డది. కెవ్వున కేకేసి "అమ్మా" అంటూ లేచింది సుశీకూడా.

కాస్త పెద్ద పిల్లగదా అని దాంతో "అమ్మా సుశీ, పసిదాన్ని కాస్త పట్టుకొని సమదాయించు. అది అమ్మ కోసం ఏడుస్తున్నది," అన్నాను.

"అమ్మ ఎక్కడికి వెళ్ళింది?" అన్నది సుశీ.

"సముద్రానికి స్నానానికి..." అన్నాను నేను.

"నన్నుతీసుకెళ్ళలేదేం?" అని ఒక్క పెట్టున ఏడ్చింది.

"ఓసి భడవా? నీవు కూడా ఏడిస్తే ఎట్లాగే? వీళ్ళతోనే సతమతం అవుతుంటేను! వళ్ళు పగల గొడతా ఏడిస్తివా అంటే!" అని భయ పెట్టాను. ఇది మట్టుకు భయపడి ఊరుకుంది.

పసిదిమాత్రం వెక్కి వెక్కి ఏడ్వటం మానలేదు. చిన్నవాడు ఒకే స్థాయిలో అమ్మ రాదనే నమ్మకంతో ఏడుస్తున్నాడు. అమ్మ వస్తుంది ఉండరా అని నేనూ, రాదని వాడూ వాదన.

తల బద్దలు చేసుకోవాలన్నంత విసుగు పుట్టింది. ఈ లోపున సుశీ మెల్లగా వెళ్ళి నిద్రపోతున్న తమ్ముడ్ని లేపింది. అమ్మ వెళ్ళిపోయిందని చెప్పేసింది.

వాడూ ఏడుపు ఏడ్చాడు. వాడ్ని భయపెడితే బిక్క ముఖం వేశాడు.

"నాయినా, మొగ పిల్లలు ఏడ్వకూడదు"దని అప్పీలు చేశాను. ఎట్లాగయితేనేం ఏడుపు దిగమింగి మొగతనాన్ని నిలబెట్టాడు మా వాడు.

వాళ్ళ యిద్దర్ని ఎట్లాగో ఆపానుగాని పసివాళ్ళనే ఊరుకో బెట్టడం నాతరం గాలేదు. ఎట్లా సమదాయించాలో, ఏం చెయ్యాలో, నాకు తెలిసింది కాదు. సామదాన దండోపాయాలవల్ల ఏమీ ప్రయోజనం కనుపించలేదు.

ఇద్దరికి బిస్కట్లు పెట్టాను. ఇద్దరు విసిరి పారేశారు.
కర్జూరపండు ఇచ్చాను. నా ముఖాన కొట్టారు.
ఆట వస్తువులు చూపాను. కాళ్ళతో తన్నేశారు.
వాళ్ళమ్మ ఫోటో చూపి, "అదిగో అమ్మ"అన్నాను.

అయినా ఏడ్పు మానలేదు పసిది. వాడు మాత్రం, ఆ బొమ్మ అమ్మ కాదన్నాడు. అమ్మేరా, అని నేనూ, కాదని వాడూ. మళ్లీ మొండి వాదన.

చిన్నదానికి ఏమీ తెలియక ఏడ్పు. వాడు మొండితనాన ఏడ్పు. వాళ్లమ్మ ఫోటోకూడా 'కాదని' వాదిస్తుంటే ఏం జెయ్యాలె వెధవని? ఇక వాడితో వాదన లాభం లేదు, రెండు తగిలిస్తేనేగాని ఊరుకోడనుకొని, వీపు పైని చెళ్లున వేశాను నోరు మూయమని. వాడు కెవ్వన కేక పెట్టి, పెద్ద గుక్కపట్టి ఏడుస్తూ మేడ మెట్లు దిగాడు.

వెధవ, చీకట్లో భయపడతాడని పసిదాన్ని దింపి వాడి వెంటబడి గిలగిల కొట్టుకుంటూన్న వాడ్ని పట్టుకొస్తున్నాను.

ఈ లోపున పసిది మేడమెట్లు రెండు గిగి దొర్లటానికి సిద్ధమైంది. మహాప్రభో వీళ్లమ్మ ఎట్లా వేగుతున్నదో రోజూ వీళ్లతో ననిపించింది.

పసిదాన్ని, వాడ్ని, ఎట్లాగయితే నేం లాక్కొచ్చి మంచంమీద కూలేసి, సమదాయించటానికి ఏ మాత్రం ప్రయత్నం చేయక చూస్తూ ఊరుకొన్నాను, శత్రు సేనలు కోట తలుపులు బద్దలు కొట్టుకొని వస్తూంటే, ఏమి చేయలేక నిలబడిపోయిన రాజులాగ.

ఇంతలో అరుణోదయం అయింది. చీకట్లు పోతున్నయి. ఈపాటికి ఆవిడ వస్తూ ఉంటుందన్న ధైర్యంతో—అమ్మాయీ, సుశీ, మీ అమ్మ వస్తున్నదేమో చూడూ వాకిట్లో కెళ్లి అన్నాను.

ఏదీ?—సుశీ లేదు! దాని తమ్ముడూ లేడు! ఎక్కడికో వెళ్లిపోయినారు. గుండె గుభేలు మన్నది, వీళ్లెక్కడికి వెళ్లారోనని.

నేను ఈ పసి పిల్లలతో అవస్థ పడుతుంటే వాళ్ళిద్దరు ఎప్పుడో జారారు. వీథి తలుపు తీసి ఉంది. వీథిలో కెళ్ళి చూచాను. పెద్దగా కేకవేశాను. ఎక్కడ జాడ లేరు. వీళ్లెక్కడి కెళ్లారో, ఎంతదూరం పోయినారో

అని దిగులేసింది. ఆ పిల్ల చేతులకు బంగారపు గాజులున్నయి. అవి కాస్తా కాజేస్తారేమో ఎవరన్నా? లేకపోతే వాని కాశపడి పిల్లదాన్ని ఎవరేం జేస్తారో!

ఎక్కడ వీళ్ళిద్దరు మారు పడతారో? అని గుండెల్లో గుండెలు లేవు. పోని వాళ్లకోసం వెతుకుదామంటే వీళ్ళిద్దరిని వదలి ఎల్లాగ కదలటం!

ఇంతలో పసిముండ ఏడ్చి ఏడ్చి అలసిపోయి ఏడ్వ లేక సొమ్మసిల్లింది. దీని కెక్కడ నోరెండి పోయిందోనని, బుజాలమీది దాన్ని బుజాలమీదే ఉంచుకొని, పాల

డబ్బా తీసి కొంచెం పాలు కలిపి, "అమ్మా తాగ"మని ఇచ్చాను. గ్లాసు పుచ్చుకొని గుక్కెడు కాఫీ మాలు తాగి మాస్తుండగానే ఆ గ్లాసు విసిరి నా మీద కొట్టింది.

బట్టంతా తడిసింది. మొఖం నిండా పాల చుక్కలు. జుట్టునిండా పాల చుక్కలు.

"ఛీ—దీని సుంప తెగ......అవస్థ"......అని విసుక్కొని ఇటుచూద్దునుగదా, ఆ చిన్న వెధవ పంచు దూరి కిందగదా అని, సముద్రానికి ప్రయాణం గట్టి వాకిట్లోకి పోయినాడు. అపుడు తెలతెల వారుతుంది.

వీడుకూడా ఎక్కడికి వెడుతాడో మరీ చిన్న వెధవ అని "ఒరే వెధవా, నీవుకూడా వెళ్ళిపోతావా ఏమిట్రా" అని పరుగెత్తుకొని వెళ్లాను వాడ్ని పట్టుకొందామని. నాకు చిక్కకుండా పారిపోవాలనే ప్రయత్నంలో వాడు పరుగెత్తి కాలు జారి సైడుకాల్వలో పడ్డాడు. ఠకీమని దిగాను, మోకాలు లోతు మురుగు నీళ్లలోకి. పిల్లవాడి నోట్లోకి మురికి నీళ్లు పోతాయేమోనని, వాడ్ని చప్పున ఎత్తుకొని చంక నేసుకొన్నాను. వాడి మొఖం, వళ్ళూ, అంతా బురద. నా బట్టలన్నీ బురద. వాడు ఏడుస్తూ నన్ను కౌగిలించుకొని నా మొఖంనిండా ఆ దుర్గంధ ద్రవ్యం పూశాడు.

ఇంతలోకే చిన్నదికూడా అడుగు లేస్తున్నది ఆవేపే. ఇదికూడా వెళ్ళి ఎక్కడ పడుతుందోనని దాన్నికూడా ఇంకో చంకలో కెత్తుకున్నాను.

అప్పుడు చూడాలి నన్ను, బిడ్డలు చెరో చంకనా ఉన్నారు. మొఖంనిండా సైడు కాల్వలోని బురద—మోకాలుదాకా కూడా దట్టంగా ఉంది ఆ బురద సాక్సు తొడుక్కున్నట్లుగా. తలపైన పాలచుక్కలు.

ఈ స్థితిలో నేనుండగానే వాకిట్లో బండి ఆగటం ఆవిడ దిగటం తటస్థించింది.

నన్ను ఆ స్థిలో చూచి నేను పడ్డ పాట్లన్నీ గ్రహించి, కొంతం, నాపై జాలిపడి నాయందు సానుభూతి చూప, తాను సుఖంగా సముద్ర స్నానం చెయ్యటానికి వీలు కల్పించేందుకోసం, ఇంత అవస్థా నేను పడ్డందుకు నా యందు ఎంతో కృతజ్ఞత కలిగి, నన్ను ఎంతో Thank చేస్తుందన్న ఆశతో అక్కడే నిలబడ్డాను.

వచ్చింది అమ్మగారు నిప్పులు గక్కుతూ "ఇద్దరు పిల్లలనూ, వదిలేశారేం? వంతెనమీద కూర్చుని ఏడుస్తున్నారు" అంటూ.

నేనేం మాట్లాడలేగు. మూడు నా అవస్థ—అన్నట్లు అక్కడే నుంచున్నాను.

చూచింది...ఒక్క నిమిషం. గ్రహించింది నా అవస్థ. ......కొంచెం విచారం కళ్లల్లో......మళ్ళీ చిరునవ్వు ......అంతే!

పసిది తాచులాగ జారిపోయింది తల్లి దగ్గరకు. పసివాడు పోయి కౌగిలించుకొన్నాడు.

కొంతం కూర్చుని పిల్ల దానికి పాలిస్తూ "అమ్మా నా తల్లే, ఎంత ఏడ్చిందో! వెక్కి వెక్కి ఏడ్చిందా? నో రెండిపోయిందా?......రా నాన్న......మా తండ్రి ......చచ్చిపోయినారా......నాన్న......నిన్ను వదిలేసి వెళ్లాను......ప్రాణాలన్నీ మీమీదే ఉన్నాయి. ఎంత ఏడ్చావురా? ఈ మురికంతా ఏమిట్రా నాయనా? పడ్డావా? నా తండ్రే. పిల్లలను ఏడ్పించాను" అని మాటమీద మాట అంటూ దాన్ని ముద్దెట్టుకోనూ, వీడ్ని ముద్దెట్టుకోనూ, దాన్ని పలకరించనూ, వీడ్ని పలకరించనూ, తన్నుతాను నిందించుకోనూ ఎంతసేపూ ఇదే వరస!

ఈ మానవుడు పడ్డ కష్టానికి ఒక్క సానుభూతి వాక్యం......కృతజ్ఞతను సూచించు ఒక్క చూపు... ఒక్క మంచిమాట లేదు!

పిల్లలకు తల్లే లోకమైంది! తల్లి ప్రేమంతా పిల్లకే ఇచ్చింది—ఇక నాకు స్థానం ఏదీ!

అల్లాగ సూర్యుని కెదురుగా నిలబడిపోయేను వెర్రి చూపులు చూస్తూ,

"వినోదిని"

2-వ సంవత్సరపు సంపుటం

అందంగా చక్కగా క్యాలికోతో బైండు చేయబడింది.

వెల రూ. 2-0-0.

తపాలాచార్జి రూ. 0-12-0.

డబ్బును ముందుగ మనియార్డరు ద్వారా పంపువారికే సంపుటం పంపబడ్తుంది.

"వినోదినీ" కార్యాలయము,

234, గోవిందప్ప నాయక్ వీధి, జి. టి. మద్రాసు.